

ПЛАН ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ»

Лабораторні заняття, год. – 30

для магістрантів 1 курсу 2 семестру ІБЕІТ

Рівень вищої освіти - другий (магістерський)

Спеціальність – 281 «Публічне управління та адміністрування»

Викладач – Кулінська А.В.

Обсяг в год.	Назва та стислий зміст лабораторного заняття	Мета роботи
1	2	3
Семестровий модуль 1		
2	Заняття 1. Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії Література: основна [1, с. 44-49; 5, с. 16-20], додаткова [8, с. 27-31], інформаційні ресурси [2; 4]. 1. Мета, цілі та завдання електронного урядування. 2. Фактори впливу на розвиток та впровадження електронного урядування. 3. Моделі електронного урядування. 4. Етапи розвитку електронного урядування. 5. Міжнародні та національні документи у сфері електронного урядування.	1. Визначити фактори впливу на розвиток та впровадження електронного урядування. 2. Розглянути моделі та етапи розвитку електронного урядування. 3. Дослідити міжнародні та національні документи у сфері електронного урядування
2	Заняття 2. Електронне урядування: основи і стратегії реалізації Література: основна [2, с. 87-92], додаткова [9, с. 76-79; 12, с. 75-88], інформаційні ресурси [1; 3]. 1. Загальносвітові тенденції розвитку ІКТ як фактор впливу на електронне урядування: глобалізація, розвиток світового інформаційного суспільства. 2. Сектори міжсуб'єктної взаємодії в системі електронного урядування. 3. Очікування та наслідки впровадження електронного урядування.	1. Визначити тенденції розвитку ІКТ як фактор впливу на електронне урядування. 2. Розглянути сектори міжсуб'єктної взаємодії в системі електронного урядування. 3. Дослідити очікування та наслідки впровадження електронного урядування
2	Заняття 3. Електронна демократія: основи та стратегії реалізації Література: основна [1, с. 55-63; 5, с. 8-15], додаткова [8, с. 12-22], інформаційні ресурси [2; 4]. 1. Поняття та зміст електронної демократії. 2. Цілі та основні напрями розвитку електронної демократії. 3. Форми та інструменти електронної демократії.	1. Визначити основні поняття та зміст електронної демократії. 2. Навчитися використовувати цілі та основні напрями розвитку електронної демократії. 3. Знати форми та інструменти електронної демократії.

1	2	3
2	Заняття 4. Публічна політика та управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування Література: основна [2, с. 111-120], додаткова [9, с. 76-79; 12, с. 135-141], інформаційні ресурси [1; 3]. 1. Механізми Національної програми інформатизації. 2. Механізми міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд». 3. Механізм розвитку інформаційного суспільства. 4. Стратегія розвитку інформаційного суспільства. 5. Інші механізми публічного управління розвитком електронного урядування.	1. Визначити механізми Національної програми інформатизації. 2. Визначити механізми міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд». 3. Навчитися використовувати стратегію розвитку інформаційного суспільства. 4. Знати інші механізми публічного управління розвитком електронного урядування.
2	Заняття 5. Інструменти електронного урядування та електронної демократії у запобіганні корупції в органах публічної влади Література: основна [2, с. 88-101], додаткова [9, с. 76-79; 12, с. 66-69], інформаційні ресурси [1; 3]. 1. Фактори виникнення корупції та моделі їх подолання за допомогою інформаційно-комунікаційного інструментарію. 2. Забезпечення прозорості інформації про діяльність органів публічного управління та їх посадових осіб як антикорупційний чинник. 3. Інформаційно-комунікаційні інструменти участі громадськості в реалізації антикорупційної політики. 4. Антикорупційні стратегії із застосування технологій електронного урядування та електронної демократії. 5. Сфери впливу технологій електронного урядування та електронної демократії в Україні на корупцію.	1. Визначити фактори виникнення корупції та моделі їх подолання за допомогою інформаційно-комунікаційного інструментарію. 2. Визначити механізми забезпечення прозорості інформації про діяльність органів публічного управління та їх посадових осіб як антикорупційний чинник. 3. Навчитися використовувати інформаційно-комунікаційні інструменти участі громадськості в реалізації антикорупційної політики. 4. Знати антикорупційні стратегії із застосування технологій електронного урядування та електронної демократії.
2	Заняття 6. Моніторинг, оцінювання та прогнозування розвитку системи електронного урядування Література: основна [2, с. 115-122], додаткова [9, с. 76-79; 12, с. 99-111], інформаційні ресурси [1; 3]. 1. Розвиток електронного урядування та електронної демократії як напрям національної інформаційної політики.	1. Розуміти сутність електронного урядування та електронної демократії як напрями національної інформаційної політики. 2. Визначити особливості індексу розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

1	2	3
	2. Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. 3. Національна система індикаторів рівня розвитку інформаційного суспільства. 4. Індекс розвитку електронного уряду. 5. Моніторинг розвитку електронного урядування в Україні.	3. Дослідити закономірності Національної системи індикаторів рівня розвитку інформаційного суспільства. 4. Розглянути розвиток електронного урядування в Україні.
2	Заняття 7. Розвиток електронного урядування на місцевому та регіональному рівнях Література: основна [2, с. 119-123], додаткова [9, с. 76-79; 12, с. 337-342], інформаційні ресурси [1; 3]. 1. Поняття «розумне місто», «електронне місто», «електронний регіон». 2. Розвиток електронного урядування на регіональному рівні в Україні. 3. Досвід упровадження електронного урядування в містах Львів та Вінниця. 4. Основні напрями розвитку електронного урядування в місті Києві.	1. Знати поняття «розумне місто», «електронне місто», «електронний регіон». 2. Знати розвиток електронного урядування на регіональному рівні в Україні. 3. Навчитися використовувати досвід упровадження електронного урядування в містах Львів та Вінниця. 4. Оцінити основні напрями розвитку електронного урядування в місті Києві.
2	Заняття 8. ІТ-архітектура системи електронного урядування Література: основна [2, с. 77-92], додаткова [9, с. 76-79; 12, с. 78-86], інформаційні ресурси [1; 3]. 1. Рівні архітектури електронного урядування. 2. Телекомунікаційний підрівень. Державна захищена мережа. 3. Технічний підрівень. Центри обробки даних (G-cloud). 4. Нормативно-правове забезпечення інфраструктурного рівня ІТ-архітектури системи електронного урядування.	1. Розуміти рівні архітектури електронного урядування. 2. Дослідити нормативно-правове забезпечення інфраструктурного рівня ІТ-архітектури системи електронного урядування. 3. Розглянути технічний підрівень та центри обробки даних (G-cloud).
2	Заняття 9. Електронний документообіг: реінжиніринг адміністративних процесів в органах публічної влади Література: основна [1, с. 78-92; 5, с. 20-28], додаткова [8, с. 33-42], інформаційні [2; 4]. 1. Передумови та етапність упровадження систем електронного документообігу. 2. Функції сучасних систем електронного документообігу. 3. Система електронного документообігу Адміністрації Президента України. 4. Зміст реінжинірингу адміністративних процесів. 5. Роль інформаційних технологій у реінжиніринг.	1. Розуміти передумови та етапність упровадження систем електронного документообігу. 2. Визначити функції сучасних систем електронного документообігу. 3. Дослідити закономірності системи електронного документообігу Адміністрації Президента України. 4. Розглянути роль інформаційних технологій у реінжиніринг.

1	2	3
2	Заняття 10. Електронні послуги Література: основна [3, с. 15-23], додаткова [7, с. 125-132; 10, с. 99-111], інформаційні ресурси [6]. 1. Поняття електронних державних послуг. 2. Класифікація електронних державних послуг. 3. Потенціальні переваги і економія від реалізації електронних державних послуг. 4. Стандарти форматів опису електронних державних послуг.	1. Розуміти поняття електронних державних послуг. 2. Вивчити переваги і економію від реалізації електронних державних послуг. 3. Знати класифікацію електронних державних послуг. 4. Розглянути стандарти форматів опису електронних державних послуг.
2	Заняття 11. Доступ до публічної інформації Література: основна [3, с. 88-93], додаткова [7, с. 228-242; 10, с. 115-125], інформаційні ресурси [3]. 1. Два способи доступу до інформації. 2. Порядок оформлення інформаційних запитів. 3. Різниця між зверненнями та запитами. 4. Ведення реєстрів, реєстрація документів та запитів на інформацію.	1. Знати два способи доступу до інформації. 2. Знати порядок оформлення інформаційних запитів. 3. Навчитися використовувати різницю між зверненнями та запитами. 4. Оцінити ведення реєстрів, реєстрація документів та запитів на інформацію.
2	Заняття 12. Стратегії управління людськими ресурсами, формування та розвиток навичок електронного урядування Література: основна [4, с. 333-342], додаткова [11, с. 64-66], інформаційні ресурси [1-2]. 1. Управління компетенціями у контексті стратегії управління людськими ресурсами в ІКТ-сфері. 2. Узгодження національної рамки кваліфікацій та ІТ-професій з європейською рамкою е-компетенцій. 3. Механізми формування та розвитку ІКТ-компетентності публічних службовців. 4. Підходи до формування та розвитку навичок з е-урядування у публічних службовців.	1. Знати управління компетенціями у контексті стратегії управління людськими ресурсами в ІКТ-сфері. 2. Знати механізми формування та розвитку ІКТ-компетентності публічних службовців. 3. Навчитися використовувати узгодження національної рамки кваліфікацій та ІТ-професій з європейською рамкою е-компетенцій. 4. Оцінити підходи до формування та розвитку навичок з е-урядування у публічних службовців.
2	Заняття 13. Захист інформації в системах електронного урядування Література: основна [4, с. 402-414], додаткова [11, с. 64-66], інформаційні ресурси [1-2]. 1. Завдання у сфері захисту інформації. 2. Поняття та види загроз інформаційній безпеці. 3. Законодавчий рівень забезпечення протидії загрозам інформаційній безпеці.	1. Знати поняття та види загроз інформаційній безпеці. 2. Знати законодавчий рівень забезпечення протидії загрозам інформаційній безпеці. 3. Навчитися використовувати адміністративний та процедурний рівні забезпечення протидії загрозам інформаційній безпеці.

1	2	3
	4. Адміністративний та процедурний рівні забезпечення протидії загрозам інформаційній безпеці. 5. Програмно-технічний рівень протидії загрозам інформаційній безпеці та політика безпеки в системах е-урядування.	4. Оцінити програмно-технічний рівень протидії загрозам інформаційній безпеці та політику безпеки в системах е-урядування.
2	Заняття 14. Електронна взаємодія органів публічної влади Література: основна [4, с. 442-453], додаткова [11, с. 64-66], інформаційні ресурси [1-2]. 1. Єдина система електронної взаємодії. 2. Стан та тенденції розвитку електронної взаємодії в Україні. 3. Основні завдання щодо створення ЄСЕВ. 4. Моделі електронної взаємодії. 5. Можливості сервісів Google та їх використання в органах державного управління та місцевого самоврядування.	1. Знати стан та тенденції розвитку електронної взаємодії в Україні. 2. Навчитися використовувати основні завдання щодо створення ЄСЕВ. 3. Оцінити можливості сервісів Google та їх використання в органах державного управління та місцевого самоврядування.
2	Заняття 15. Технології розвитку електронного урядування та електронної демократії Література: основна [6, с. 178-189], додаткова [10, с. 188-195; 12, с. 337-389], інформаційні ресурси [6]. 1. Сучасні тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. 2. Хмарні технології як підґрунтя розвитку ІТ-архітектури системи електронного урядування. 3. Мобільні технології – основа для розбудови m-government. 4. Технології Інтернет речей і «розумні технології». 5. Організаційні технології електронного урядування та електронної демократії.	1. Знати сучасні тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. 2. Знати хмарні технології як підґрунтя розвитку ІТ-архітектури системи електронного урядування. 3. Навчитися використовувати мобільні технології – основа для розбудови m-government. 4. Оцінити організаційні технології електронного урядування та електронної демократії.

ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Гушко С.В. Управлінські інформаційні системи: [навч. посіб.] / С.В. Гушко. – Львів: Магнолія плюс, 2006. – 320 с. (1 од.)
2. Електронне урядування: [конспект лекцій] / За заг. ред. А.І. Семенченко. – К.: НАДУ, 2012. – 263 с. (1 од.)
3. Кастельс М. Публічне адміністрування: [навч. посіб.] / М. Кастельс. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 132 с. (1 од.)
4. Соснін О.В. Сучасні міжнародні системи і глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): [навч. посіб.] / О.В. Соснін, В.Г.

Воронкова, О.Є. Постол. – К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 556 с. – Режим доступу: <http://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/.pdf>

5. Сороко В.М. Теоретичні й організаційно-методичні засади надання державних послуг в електронній формі: [навч. посіб.] / В.М. Сороко та ін. - К.: НАДУ, 2012. – 60 с. (1 од.)

6. Центри надання адміністративних послуг: створення й організація діяльності: [практ. посіб.] / За заг. ред. В.П. Тимошука. – К.: СПД Москаленко О.М., 2011. – 432 с. – Режим доступу: http://pravo.org.ua/images/documents/CfAS_2ed.pdf

Додаткова література:

7. Вовчак І.С. Інформаційні системи та комп'ютерні технології в менеджменті: [навч. посіб.] / І.С. Вовчак. – Тернопіль: Карт-бланш, 2001. – 354 с.

8. Електронний уряд: [наук.-практ. довід.] / Уклад. С.А.Чукот, І.В. Клименко, К.О. Линьов. – К.: Вид-во НАДУ, 2016. – 76 с.

9. Клименко І.В. Електронне урядування як інновація державного управління // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – № 12. – С. 76-79.

10. Клименко І.В. Технології електронного урядування: [навч. посіб.] / І.В. Клименко, К.О. Линьов. – К.: Вид-во ДУС, 2015. – 225 с.

11. Клименко І.В. Соціальні аспекти електронного урядування // Економіка та держава. – 2017. – № 10. – С. 64-66.

12. Новак В.О. Інформаційне забезпечення менеджменту: [навч. посіб.] / В.О. Новак, Л.Г. Макаренко, М.Г. Луцький. – К.: Кондор, 2016. – 462 с.

Інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека Одеського національного політехнічного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.opu.ua/>

2. Інформаційні матеріали сайту «Електронна Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.e-ukraine.org.ua/>

3. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

4. Одеська національна наукова бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.odnb.odessa.ua/>

5. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.